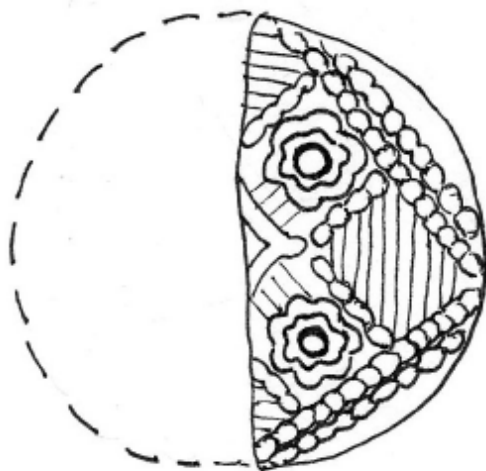

Rapport över

arkeologisk undersökning av husgrund 50
inom Lycksele gamla kyrkstad, Gammplatsen
Fornlämning raä nr 343, Lycksele socken
Lappland

Skogsmuseet 2004
Gunhild Rydström

INNEHÅLL

Inledning	2
Topografi och historisk bakgrund	2
Tidigare undersökningar	3
Administrativa uppgifter	3
Undersökningens genomförande	3
Gatan öster om husgrund 50	4
Husgrund 50	4
Brandlagret	5
Gropen	6
Allmänt	6
Undersökningens resultat	6
Rapporter över tidigare undersökningar samt litteratur	8
Fyndlista	9
Foton	16
Ritningar av fynd	18
Översiktsplan över norra området av Gamplatsen	19
Plan över bägge undersökningarna	20
Plan över 1992 års undersökning	21
Plan över 2001 års undersökning	22
Profiler	24

Omslagets teckning visar fynd 175, en knapp i silver
Teckning: Nadja Kristiansen, praktikant från Tannbergsskolan

Inledning

Rapporten omfattar undersökningar vid två till fällen, 1992 och 2001. De redovisas separat under gemensamma rubriker.

Undersökning 1992

Fornlämning 343 i Lycksele socken kom att beröras inför dragning av en ny ledning från kommunens vattentäkt. Lämningen utgörs av grunderna från Lyckseles gamla kyrk- och marknadsplats. En antikvarisk kontroll samt en mindre arkeologisk undersökning genomfördes under en vecka i augusti 1992.

Schaktet för ledningen drogs från Gammplatsavan och mot pumphuset. Den sträckning som ansågs göra minst skada drogs igenom östra halvan av husgrund 50. Då området tidigare varit utsatt för flera kraftiga ingrepp utan korrekt arkeologisk undersökning, bedömdes den västra hälften få ligga orörd. Det hade dessutom regnat en vecka och under de första dagarnas arbete fortsatte regnet. En undersökning i detta vattenmängda kulturlager skulle te sig vanskligt.

Undersökning 2001

Vid installation av sk. filteringsbrunnar runt pumphuset 1998 hade stora ytor täckts med grus och en gårdsgård byggts runt brunnarna. Därvid hade husgrund 50 till del täckts och gårdsgården skar igenom grundens nordöstra del. En arkeologisk undersökning före brunnarnas anläggande utfördes år 1997 av Anders Huggert, Västerbottens museum. Det ingreppet berörde då ej återstoden av husgrund 50. För att utröna skadan och för att få en hel husgrund undersökt, grävdes den återstående halvan av grund 50.

Skogsmuseet beslöt att undersökningen skulle ingå i projektet "Levande museum". Grävningen skulle ge intresserade tillfälle att delta. Tiden förlades till juli så att grävningen ingick i det turistiska utbudet. Med denna anhopning av grävare och besökare blev det pressande för den ende arkeologen att hinna registrera. Genom annonsering fick utgrävningen stor uppmärksamhet.

Topografi och kulturhistorisk bakgrund

Fornlämningsområdet räa nr 343 ligger på en låg halvö i Umeälven. Halvön har tidigare omfattat Lycksele kyrkstad och marknadsplats, från vilken husgrunder och lämningar härrör. På de flackare höjdpartierna är de äldsta lämningarna belägna; kyrkogrunden, spår av prästgård, skola och några borgarbodar. De grunder som daterar sig till 1700-talets mitt ligger däremot mycket lågt i terrängen och de översvämmas regelbundet av vårfloden, trots vattenrelgeringen.

Tidigare undersökningar har visat att den fuktiga jorden och långa tjälen bevarat organiska föremål ovanligt väl.

Den aktuella husgrunden nr 50 ligger i det låglänta, norra och tätast bebyggda området, tillhörande "finnstaden" eller nybyggarnas kyrkstugor.

Här på udden, tidigare benämnd Öhn, förlades Lycksele marknads- och tingsplats. Kyrkan stod färdig i december år 1606 och i september år 1607 blev Öhn kyrk- och marknadsplats för hela Ume lappmark. Gammplatsen var under 1600-1700-talen en viktig samlingsplats för samer, nybyggare och rikets överhet. Vinterns kyrkhelger var långa, tre veckor eller mer. I anslutning till dem hölls ting samt marknad.

Tidigare undersökningar inom fornlämningsområdet

Inför den planerade vattenregleringen av Umeaälven karterades halvön av amanuens Cajmatz, Västerbottens läns museum år 1949. Åren därpå 1950-51 undersöktes delar av husgrunderna och några schakt drogs genom kyrkoruinen. Härvid framkom ett digert fyndmaterial som innehöll överraskande mycket läder och textil (Vbm dnr 182/51).

Då Lycksele kommun anlade en vattentäkt under senhösten 1965, kom ett stort antal grunder och gropar att spolieras. Enligt ansökan skulle pumphuset anläggas i en av gatorna mellan grunderna och intrånget därmed bli litet. Antikvarisk kontroll skulle tillkallas vid eventuella fynd. Nu kom både gata och grunder att tas i anspråk. Fynd påträffades omedelbart. Landsantikvarien begärde att få arbetet uppskjutet till våren, vilket ej medgavs. Det fyndförande massorna samlades i tre högar för att sållas nästkommande vår (Vbm 168/67).

År 1967 undersöktes tre grunder i fornlämnings SO område inför uppförandet av Ruselegården (B. Johansson 1971). Åtta husgrunder och en gammal odling undersöktes då Margareta kyrka, en replik av 1734 års kyrka, skulle byggas (T. Johansson 1971)..

Några provgropar grävdes öster om pumphuset år 1978 inför en komplettering av luftfiltrering-sanläggning till vattentäkten (Spång 1978).

Vid samtliga ingrepp framkom ett flertal fynd i mörka kulturlager.

Administrativa uppgifter

1992

Grävningen utfördes under tiden 1992-08-17--21

Arkeolog: 5 dagsverken (1 arkeolog)

Grovarbetstid: ca 6 dagsverken, två personer som stod till förfogande vid vissa tider

Maskintid: 1,5 dag för schaktgrävning då endast antikvarisk kontroll var möjlig

2001

Grävningen utfördes under tiden 2001-07-24--08-06

Arkeolog; 11 dagsverken (1 arkeolog)

Undersökningens genomförande

1992

Vid den långa schaktdragningen från Gammplatsavan upp mot pumphuset stod arbetet under antikvarisk kontroll. Det tunna kulturlagret under torven frilades och de fynd som framkom mättes in utifrån pumphusets SV hörn.

Schaktet gjordes med en 1.5 meter bred skopa med tänder. I de första femton meterna från vattenlinjen var torven av kraftig grässvål och under denna fanns några centimeter matjord med få inslag av kol. Denna sträcka översvämmas vid varje vårflod.

Schaktet drogs över en större konstruktionsfri yta fram till husgrund 50. På denna yta var torvskiktet mycket tunt och under detta syntes ett mörkt kolskikt, endast någon centimeter tjockt. I detta fanns enstaka små brända ben och några pipfragment av lera(F1 och 2). En kniv(F 3) framkom ungefär mitt på den stora fria ytan.

Det mörka kulturlagret fortsatte upp mot husgrund 50. Två meter utanför SV sidan av husgrund 50 påträffades en kolkoncentration med ben och tegel. Koncentrationen var rundad och 1,3 meter i diameter och av endast 3 centimeter tjocklek. Vid denna koncentration stannade maskinarbetet och anläggning 50 grävdes för hand.

För att anknyta till den gamla vattenledningen i öster, fortsatte schaktgrävningen igenom det område som på 1949 års karta betecknats med 45. Denna husgrund har sannolikt raserats vid 1965 års arbeten. Ett mörkt tunt lager som innehöll tegelflisor och enstaka ben sträckte sig endast 2 meter längs schaktet i jämnhöjd med pumphusets södra vägg, dvs i gatan väster om husgrund 45. Av denna grund kunde inga konstruktioner iakttagas.

Gatan öster om husgrund 50

Ett fristående rutnät utlades utifrån pumphusets västra väggs förlängning.

En inspektionsbrunn skulle placeras ca fem meter söder om pumphuset i den på 1949 års karta utmärkta gatan. Efter avtorvningen upp mot spisröset i grund 50 syntes tidigare ingrepp klart. I området närmast pumphuset syntes begränsningen av ett påfört sandlager. Söder om sanden fanns inget kvar av kulturlagret. Vid sällning av jorden på detta ställe visade sig hela området vara fyndtomt.

Fynden och kulturlagret började uppträda i den västra delen av gatan som ej påverkats. På grund av tidspress och fyndens karaktär av sopor utslängda i gatan, preparerades inte fynden fram separat utan de flesta sällades. Fynden har förts till m stora eller mindre partier. Föremålen är mynt, bitar av dryckesglas och kritpipor. Vidare framkom flintavslag, brända och obrända ben, lerklining, fönsterglas och enstaka spikar.

Under det kulturlager som täckte gatans närmaste del intill husgrunden, syntes ett klart famträdande kollager, dock mycket tunnt. Kollagret fanns 1,5 meter öster om husgrunden och fortsatte under denna samtidigt som det blev kraftigare.

Husgrund 50

1992

Endast SO halvan frilades, med diagonalen genom husets NO och SV hörn.

Då arbetet för inspektionsbrunnen inte skulle beröra spisröset, blev det bara frilagt och avritat men ej nedplockat, trots att det äldsta kollagret fortsatte under stenarna.

I förlängningen av spisrösets ena sida löpte bitar av förkolnat trä. Sammantaget bildade dessa partier en längs hussidan gående begränsning, vilken tolkades som syllen i östra väggen. Alla partier av förkolnat/bränt trä låg underst mot den sterila marken och i samma nivå som det äldsta brandlagret.

Innanför syllen, i det som varit husets golv, var kulturlagret något tunnare än uti gatan. De få fynden utgjordes av ett eldstål, några fragment av en pipa och några små tegelflisor. En bit flerskiktat näver med spår av att ha skurits med kniv låg alldeles vid spismursfundamentet.

Någon klar gräns av den södra väggen i form av en rad extra brända träbitar kunde inte skönjas. Här fanns dock mycket små bitar bränt trä, vars fiberriktning löpte i alla vädersträck. De små träbitarna låg in över hela den upptagna ytan av golvet. Efter undersökningen markerades gränsen mot orörd mark med gulmålade mindre rundstenar.

2001

Efter 1997 års undersökning och nedsättning av filtreringsbrunnar var området väster om gatan med grunderna 41, 44 och 50 intakt. Året därefter påfördes dock sand kring brunnarna av sådan utsträckning att samtliga tre grunder till dels dolts utav sanden. Därtill har en gårdsgård av trä satts upp. Den löper inuti husgrund 50 strax väster om spisröset.

För att utröna skadan beslöts att undersöka den kvarvarande västra halvan. Arbetet fortgick under 10 dagar i juli. Den frivilliga grävarstyrkan uppgick till nio personer, varav två barn under tolv år.

Ett fristående rutnät med gårdsgården som baslinje lades ut över grunden. Sammanlagt upptog området 12 m². Först öppnades 6 m² och varje grävare tilldelades en ruta. De fynd som sattes i den tunna torven har räknats till ”ovan brandlagret”.

Ovan brandlagret

Mellan torven och det skarpa brandlagret fanns ett kulturlager av brun mylla/sand med enstaka sotinslag. Merparten av fynden låg i detta. Då grävorna aldrig tidigare hade följt en arkeologisk undersökning grävdes skikten mycket försiktigt. Så gott som samtliga fynd kunde samtidigt ritas in på plan. Fynd i sållet har fått en not därom.

Nästan genast påträffades gränsen för 1992 års undersökning och den överlagrade sanden från 1998. Torven hade inte hunnit få rotfäste i den rena sanden och därmed höll ej profilväggarna och rutornas begränsning mot ogrävda ytor. Sanden strilade ständigt ned från de högre belägna partierna.

De enstaka stenar som fanns i grunden, innanför begränsningen, låg på och i kulturlagret. Samtliga har ditförts efter det undre brandlagrets tillkomst.

I västra delen av området försvårades tolkning av fynd och lager genom spåren av en rotvälta. Den avlånga svaga förhöjningen utgjordes av ren pinnmo. I förhöjningens längdriktning syntes störda kolhorisonter på 0,4 m djup.

Många fragment av fönsterglas återfanns i mitten av grävningssytan och små tegelflisor låg spritt över hela området.

Brandlagret

Från 1992 års undersökning fanns kännedom om en kraftig brand i området. Det tecknade sig som ett skarpt kollager mot den orörda pinnmon. Under årets grävning togs rutorna närmast spisröset och baslinjen först upp. I profilen syntes detta brandlager tydligt. Grävningen fortsatte mycket försiktigt. I det som antogs vara grundens mitt var det svårt att avskilja det övre kulturlagret från detta brandlager. De förkolnade, centimeterstora träflisorna låg med fiberriktningen i alla väderstreck och någon gång ovanpå varandra. Brandlagret var i västra delen var stört av rotvältnen.

Gropen

I anläggningens norra del syntes en grå rund fläck, vilken kontrasterade mot det mörkare kulturlagret. Fläcken kom direkt under det påförda gruset. En profil lades ut tvärs över fläcken. Då profilväggen raserades av misstag, flyttades profilen åt norr. Gropen grävdes efter det att hela brandlagret och övrig yta i husgrunden undersökts.

Gropen får betecknas som avfallsgrop där fynd och huggen granit fyllde den. Tegelstensbitarna var större här och en av dem var hårt sintrad. Då den skar igenom bägge kulturlagren och återfanns direkt under den år 1998 påförda sanden, har gropen sannolikt grävts vid röjning av området i samband med att allt fler kyrkstugor flyttats från området.

Allmänt

Här och var över hela anläggningen fanns fläckar med mycket fin sand/mjåla som tolkats som avsättning vid den årliga vårfloden.

Fynden utgjordes av samma kategorier oavsett nivå; fragment av kritpipor, dryckesglas, fönsterglas, mynt, flinta och ben.

Under det centimetertjocka brandlagret i botten vidtog en kraftig pinnmo.

Dokumentationen avbröts ständigt av de intresserade turisterna, mellan 30 - 50 stycken per dag. Efter första veckan avdelades en alert 13 åring till att informera och visa fynden, vilket han gjorde mycket bra. Därvid hann arkeologen registrera fynden som, när det var som mest, framkom i åtta rutor samtidigt. Profilirning utfördes efter arbetstidens slut, då grävare och turister avlägsnat sig.

Undersökningsresultat

Schaktet

Inga konstruktioner syntes i schaktet men i hela sträckningen påträffades kulturlager av varierande tjocklek. Fynden framkom på den stora plana ytan söder om husgrunderna 62 - 79. Schaktets östra del gick in över den på 1949 års karta inlagda grunden nr 45. Av denna grund syntes endast omrört kulturlager med inslag av ben och tegel.

Husgrund 50

De enda säkra byggnationslämningarna efter husgrund 50 var fundamentet för spisröset i NÖ hörnet och syllen som burit upp östra väggen. En sten som tidigare tolkats som hörnsten låg nu i västra väggens linje.

Över hela ytan och även ute i gatupartiet syntes spår efter en brand i områdets tidiga skede. Det markanta kolskiktet låg underst mot den grova pinnmon. I detta lager förekom små träbitar/flisor som låg i alla riktningar. Samma brandlager konstaterades vid den intilliggande anläggningen 44 (A Huggert 1977).

I tings- och sockenstämmoprotokoll från 1600- och 1700-talen nämns flera förödande bränder, bl. a. 1695 och 1758 (Söderholm, 1973 s.116 f) Vilken av bränderna detta hör till ifrå, har inte kunnat fastställas. Arkivalierna har inte genomgått, i vilka det kan finnas uppgifter om annu fler bränder..

Fynden ger en annan bild än från övriga undersökningar i området. Mångfalden av glasbitar från dryckeskärl och buteljer är markant, liksom det stora antalet mynt, 13 stycken i husgrunden. Två mynt återfanns i gatan och det kan jämföras med 1997 års grävning som omfattade tre stycken över hela ytan (A Huggert 1997).

Präglingen spänner över åren 1673 till 1742, med ett mynt eventuellt ända till slutet av Adolf Fredriks regeringstid (1751-1771).

Glasfragmenten låg främst i anläggningens NO hörn. I närheten framkom en nyckel av brons, knappt 5 centimeter lång. År 1997 påträffades liknande glasskärvor vid och i den intilliggande avfallsgropen 46, likaså i gropen 25 (A Huggert 1997).

Flintflisor, mycket små brända ben och tegelflis fanns i hela anläggningen nr 50. I gatpartiet tillvaratogs större tegelbitar och obrända ben. Husgrund 50 synes vara rensad i samband med nedtagandet av den sist stående kyrkstugan. Från 1760-talets första år börjar en långsam flyttning av kyrkstugorna upp till den s. k. Heden, där nuvarande Lycksele ligger. De sista murstockarna torde ha nedtagits före sekelskiftet 1800.

Det som skiljer fyndmaterialet från övriga i området är frånvaron av keramik.

Endast 4 skärvor har påträffats av de 200 fyndnummer som registrerats. De är alla av rödgods med svaga spår av glasyr.

Även kritpipsfragmenten är jämförelsevis få. De fördelar sig över hela anläggning 50 och är alla av 1700-tals karaktär. Största delen utgörs av skaftdelar. Det har inte varit möjligt att beräkna antalet pipor då skaftändarna varit ytterst få. Ett huvuds framsida är stämplat med krona och bokstäverna O A, Olof Aspegren, fabrikör i Stockholm 1739 - 1758.

Hushålls/köksutrustning som registrerats vid tidigare undersökningar saknas helt i denna husgrund. Med kändedom om myntens köpkraft, är det märkligt att så många fanns i huset. Kan de ha fallit genom golvtilljorna? De många typerna av glasfragment visar att det här sannolikt förvarats brännvin och starkviner. Från att ha ansett brännvin vara en basvara agiterades starkt under 1720-talet och framåt för att stävja missbruket på marknadsplatserna (Söderholm 1973, s 166 f).

Tidsmässigt hör fyndmaterialet hemma i 1700-talet med undantag för fyra mynt (1673-1695).

Tre av dessa är silver och bör ha haft en längre omloppstid än de av koppar. Tyngdpunkten bör ligga en bit in på 1700-talet. Det s.k. 1673 års lappmarksplakat, vilket erbjöd 15 års skattefrihet och frihet från knektutskrivning åt dem som upptog nybygge, fick inget gensvar de första 30 åren. År 1700 fanns det endast fyra nybyggen i hela Ume lappmark. Kyrkstaden utgjordes då av kåtor, kyrka, skola, tingshus, prästgård och bodar för borgarna i södra delen. I detta norra område, där undersökningen utförts, lär kyrkstugorn ha uppställts under 1700-talets första år.

Gropen i anläggning 50 skar igenom både kultur- och brandlager. Den har sannolikt grävts för att rensa området vid nedtagning av stugan, husgrund 50. Gropen var fylld med spismaterial och fynd. Dessa ger ingen snävare datering utan bör ha kommit från hela nyttjandetiden av husgrunden.

Lycksele december 2004

Gunhild Rydström

Rapporter över tidigare undersökningar och litteratur

Karl Cajmatz: Redogörelse för undersökningar å Gamplatsen i Lycksele kommun sommaren 1950, Västerbottens läns museum, dnr 182/51.

Barbro Johansson: Rapport över arkeologisk undersökning av anl nr 150, 151 och 165 på Gamplatsen, Lycksele stad, Västerbotten, 1967. Västerbottens museum dnr 581/71.

Tomas Johansson: Rapport över utgrävning av husgrunder, Gamplatsen, Lycksele sn, Lappland. Juni - juli 1971. Västerbottens museum dnr 260/71.

Lars-Göran Spång: Rapport över arkeologisk förundersökning i samband med anläggandet av pumpbrunn, Gamplatsen, Lycksele stad. Västerbottens museum dnr 423/76

Anders Huggert: Arkeologisk rapport över förundersökning beträffande del av fornlämning nr 343, Gamplatsen, Lycksele sn och kn, Västerbotten. Kulturhistoriska undersökningar Västerbotten 1998.

Wolmar Söderholm: Om tider som svunnit, historiska glimtar från Lappmarken och Lycksele. Lycksele 1973.

nr	föremål	läge
1	pipfragment, tunnt skaft, 18 mm l, 4 mm i diam ben, 13 mkt små brända ben	schaktet, 58.70 m fr pumphus
2	pipfragment, 1 skaftdel nära pipan, 10 mm i diam ben, 2 brända	schaktet, 48.60 m fr pumphus i kolkoncentration
3	kniv, 1 st järn, blad 76 mm l, tånge 65 mm l	schaktet, 44.70 m fr pumphus i stenpackning 42,5-43.8 m fr pumphus
4	mynt, koppar, 23 mm i diam, s.k. nödmynt 1 daler S.M., devis Wett och Wapen, år 1717, Carl XII 1697-1718	se plan
5	mynt, koppar, 23 mm i diam, 1 öre K.M., år 1719, Ulrika Eleonora 1719-20	”
6	pipfragment, 11 skaftdelar varav två med passning, klack med 1 huvufragn av slät lång pipa spik, 1 järn, böjd, ca 85 mm keramik, rödgods, 1 mynning, insidan ljus tennglasyr, utsidan brunröd glasyr flinta, 2 bitar ben, obrända, leder och rörben, 110 gram	”
7	glas, dryckes-, 3 bitar 3 mm tj, bukigt ljust grönt pipfragment, 6 skaftdelar, 55 mm l, 1 tunt och 1 tjockt skaft bly, 1 bit, 16x18 mm, 1 mm tj flinta, 1 flisa ben, bränt 1 flisa	”
8	pipfragment, 3 st skaftdelar, 32 mm l ben, 10 små brända och en fiskgäle lerklinng, 2 små bitar	”
9	pipfragment, 3 skaftdelar, 80 mm l, 1 huvudfragn, oornerat	”
10	eldstål, järn, uppböjda ändar	”
11	flinta, 1 avslag ben, 4 små brända lerklining, 6 små bitar	”
12	glas, fönster-, grönt, 2 mm tj	”
13	näver, flerskiktat, 30x48 mm	”
14	glas, fönster-, 14 små bitar grönt 2 mm tj spik, 1 järn, böjd, ca 60 mm l pipfragment, 2 skaftdelar smala, skaftände 29 mm l, 1 huvudfragn av två olika släta pipor flinta, 3 bitar ben, 1 obränt revben, 2 små brända	”
15	glas, dryckes-, bukigt, grönt, 2 mm tj	”
Ovan brandlager		
16	pipfragment, 2 st, klackfragn utan tecken 27 mm l, 7 mm br	1.3x0.8
17	pipfragment, huvud, gjuten sexuddstjärna, huvud 38 mm l	2.55x0.5
18	glas, fönster 1 st, 2 mm tj	1.0x1.0 sållet
19	pipfragment, 12 st skaftdelar	2.0x1.0
20	glas, dryckes-, svagt blått, kupigt, 1 mm tj	2.0x0.2
21	mynt, 1/6 öre kopparmynt 1673, Karl XI 1660-1697	2.25x0.6
22	näver, 2 fragment 20x28 mm	1.4x0.4, 1.3x0.8

Nr	Föremål	Läge
23	pipfragment, 3 skaftdelar, 47 mm l, flinta, 2 små flisor ben, 1 bränt rörben	1.2x0.15
24	ben, 1 st obränt, spjälkad led	1.1x0.7
25	pipfragment, 7 st av två pipor, 3 huvudfragm varav ett 36 mm l, ett med krönt OA inom kvadratisk ram(Olof Aspegren, Sthlm 17	0.8x1.2
26	pipfragment, 2 skaft 40 mm l, 1 mycket litet huvud 12 mm l	0.95x1.3
27	mynt, silver, 1 öre 1695, Carl XI 1660-1697	1.1x1.1 sållet
28	mynt, koppar, präglat under Fredrik I, 1720-51	1.25x1.15
29	bleck, koppar, trapetsoid, 1 mm tj, 11 x 31 mm	1.3x1.55
30	pipfragment, 2 skaftdelar 33 mm l glas, fönster, grönt, 2 mm tj	1.0x1.6
31	glas, dryckes, ofärgat 13x18 mm svagt böjt, 1mm tj	1.55x1.5
32	glas. fönster, 18 fragm, 1-2,5 mm tj, grönt, 1 naggad kantbit	1,9x1,9
33	glas, fönster, 1 st grönt, 1mm tj	1,9x1,95
34	glas, fönster, 25 bitar, grönt, 1,5x2,5 mm tj	1,2x2,1 1,4x2,55 1.7x2.05 1.8x2.05
35	glas, dryckes, ofärgat, böjt, 1 mm tj 3 bitar	2,55x1,15
36	keramik, 1 st bottenbit, rödgods, vit tennglasyr i ränder	2,2x1,1
37	flinta, 2 st varav en bränd ben, 2 st brända fragm, 18 mm l	2,2x1,1
38	glas, fönster, 1 st grön 1,5 mm tj	2,22x1,95
39	spik, 1 st järn, 8 mm l	2,1x1,940
40	bly, 140 gram 30x32 mm kula, bly, 9 mm i diam	0.2x1,87 1,75x1,8
41	pipfragment, 8 st skaftdelar, 53 mm l, 1 huvudfragm, litet	1,7x1,6
42	ben, tåfalang(klo) 30 mm l och 20 mm bred bas	0,3x2,2
43	glas, dryckes-, 1 st ljusblått, 1,5 mm tj, 14 mm l	0,5x2,2
44	pipfragment, 2 skaft varav en ände, 36 mm l, änden 4 mm tj	0,1x2,35
45	pipfragment, 1 skaft 27 mm l flinta, 4 flisor	1.1x2.05
46	spik, 1 st järn, 64 mm l	0,3x2,5
47	pipfragment, 1/3 huvud, 36 mm l, 4 skaftdelar 35 mm l	0,15x2,0
48	mynt, koppar, präglat 1724, Fredrik I 1720-51, 22 mm i diam	0,73x2,30
49	spik, 1 st järn, 48 mm l	1,26x2,05
50	spik, 1 st järn utan huvud, 59 mm l flinta, 1 flisa	0,4x2,0
51	glas, dryckes, 1 flisa	0-0,5x2,0-2,4 sållet
52	glas, dryckes-, 5 fragment, blågrönt, 1 mm tj och kupigt	0,2x2,90
53	glas, fönster, 4 bitar, gröna, 1,5 mm tj	0,6x2,3
54	pipfragment, 1 huvud, 1 skaft	2,0x2,1
55	glas, fönster, 1 st, 1 mm tj	0,9x2,32
56	glas, fönster, 9 fragment, 1,5 mm tj	0,6x2,75
57	flinta, 2 st	1,65-1,8x2,2-2,35
58	glas, fönster, 4 bitar, gröna 4 mm tj	0,2x2,3
59	ten, metall, omagnetisk, eliptiskt tvärsnitt, böjd, 17x4mm	0,1x2,7
60	mynt, koppar, 1 öre S.M. präglat 1704, Carl XII 1697-1718	0,35x2,78

Nr	Föremål	Läge
61	mynt, koppar präglat 1721, Fredrik I 1720-51, 23 mm i diam	0,65x2,1
62	flinta, 9 små flisor	0,2x2,2
63	flinta, 1 st	0,4x2,5
64	mynt, koppar, 1 öre S.M., präglat 1742, Adolf Fredrik 1751-71	0,35x2,78
65	spik, 1 st järn, 16 mm l, fragment	1,5x2,3
66	glas, fönster, 1 bit 1,5 mm tj	1,1x2,3
67	pipfragment, ändskaf 5 mm i diam	1,0x2,4
68	bly, 1 bit 26 gram	1,25x2,65
69	glas, dryckes-, mynningsbit ofärgat, 1 mm tj	1,8x2,7
	glas, fönster, i bit grönt, 2 mm tj	
	flinta, i avslag	
70	pipfragment, mynningsbit av huvud	2,55x2,18
71	flinta, 1 avslag	2,63x2,1
72	pipfragment, 1 skafbit 26 mm l	2,4x2,2
	flinta, 1 flisa	
	ben, 1 bränt	
73	spik, 1 st järn, böjd, ca 100 mm l	2,25x2,9
74	flinta, 1 bit 35 gram	2,95x1,9
75	glas, dryckes-, 1 mycket liten blå flisa	2,70x0,6
Brandlagret		
76	flinta, 1 flisa	1,9x0,4
77	flinta, 2 flisor	2,0x0,2
78	glas, fönster, 5 bitar 2,5 mm tj grönt	0,9x0,2-0,4
79	pipfragment, 1 mynningsbit av huvud	0,05x2,07
80	flinta, 1 flisa	0,8x1,65
81	glas/kristall, 2 bitar ofärgat	0,4x1,62
82	sölja, remsölja? av järn, rund, 5 mm tj ten	0,32x1,80
83	fingerring, mässing, 13 mm i diam, 2 mm tj, bokstäverna S.H. graverat på insidan	0,5x1,75
84	märkla, järn, 23 mm l	1,55x1,42
85	mynt, koppar, 1 öre S.M., präglat 1721, Fredrik I 1720-51	1,7x1,5
86	mynt, koppar, 1 öre S.M. präglat 1705, Carl XII 1697-1718	0,88x1,5
87	spik, 1 st järn 55 mm l	1,98x1,9
88	flinta, 1 flisa	1,1x1,9
89	spik, 1 st järn böjd, ca 40 mm l	1,9x1,7
90	glas, fönster, 4 bitar grönt, 1,5-2 mm tj	1,5x1,9
91	flinta, 1 flisa	1,15x1,1
92	glas, butelj-, 1 flisa brunt tjockt glas, 2 mm tj	1,28x1,02
93	pipfragment, 8 skaftragg upp till 48 mm l, 2 huvudfragm, 1 skaftragg ornerat	1,0x1,0 sållet
94	flinta, 1 flisa	1,75x0,95
95	glas, dryckes-, 3 bitar varav 1 mynningb, ofärgat 1 mm tj	1,55x0,55
96	pipfragment, 2 bitar av huvud	1,7x0,45
97	keramik, 1 bit rödgods, ofärgad glasyr på insida, oglas. utsida	2,25x1,38
98	pipfragment, 1 skaftr. 35 mm l 9 mm i diam	2,48x1,42
99	pipfragment, 2 skaftr, 40 mm l och 7 mm i diam	2,2x1,9

Nr	Föremål	Läge
100	glas, fönster-, 1 bit grön 1 mm tj	2,25x1,95
101	pipfragment, 5 skaft, 2 huvudfragm, brandskadade, 6 mm br klack, ena huvudfragm 44 mm l	0,9x0,1
102	glas,dryckes-, 1 bit mynning, ofärgat 1mm tj, se nr 95	1,0x0,5
103	glas, 1 bit blå opak 1 gram	0,75x0,15
104	pipfragment, 8 skaftbitar, 29 mm l	1,3x0,8
105	pipfragment, 1 skaftbit 43 mm l	2,2x0,85
Under brandlager		
106	pipfragment, 1 skaft 35 mm l	2,75x0,75
107	pipfragment, 2 skaftdelar 24 mm l 4-9 mm l	2,5x0,3
108	ben, 4 fragm rörben, obrända	1,6x0,5
109	flinta, 1 flisa	2,35x0,8
110	pipfragment, 2 skaftdelar, 24 mm l	2,15x0,65
111	ben, 3 bitar brända	1,8x0-025
112	glas, dryckes-, 3 bitar svagt grönt, hörnbit, plunta?	2,8x0,8
113	flinta, 1 flisa	1,7x0,4
114	järnfragment, mynningsbit?, 15x23x2 mm	1,40x0,35
115	spik, 1 järn 32 mm l	2,5x0,2
116	pipfragment, 4 skaftdelar, 41 mm l , 1 flisa av huvud flinta, 1 flisa ben, 1 bränd flisa	2,2x0,3 såll
117	glas, fönster, 1 flisa	2,25x1,25
118	flinta, 1 spån, 41 mm l	1,70x1,90
119	pipfragment, 1 skaftdel 69 mm l	2,05x1,20
120	flinta, 1 flisa	0,1x0,9
121	glas, fönster-, 1 bit grönt, 1,5 mm tj pipfragment, 1 skaft ornerat med äggstav och hundtands- mönster, 41 mm l, 6 mm i diam	0,9x1,1
122	glas, dryckes-, 1 bit blågrönt svagt kupigt, 1,5 mm tj flinta, 4 flisor	0,7x1,7
123	pipfragment, 1 skaft ornerat med äggstav och hundtands- mönster, 17 mm l 1 huvudfragm murbruk, i liten bit	2,0x2,6
124	ten, järn, 2 delar tillsammans 44 mm l 2 mm tj	1,0x2,0 sållet
125	pipfragment, 2 skaftdelar 38 mm l	1,2x2,25
126	glas/kristall, 1 flisa ofärgad pipfragment, 1 skaft, ändstycke, 35 mm l, 4 mm tj	0,75x2,2
127	spik, 1 st järn, 28 mm l	1,4x2,1
128	söljenål, brons, huvudet kröns av en enkel krona, svagt böjd med välvt tvärsnitt, 70 mm l, 5 mm br	1,23x2,35
129	keramik?, 1spjälkad bit, 38x38 mm	0,45x2,3
130	glas, fönster-, 1 bit grönt, 2 mm tj pipfragment, 1 skaftbit 40 mm l flinta, 2 flisor ben, 1 bränt och 3 obrända, varav 1 under stenen	1,50x2,15
131	spik, 1 st järn, böjd ca 45 mm l	3,54x2,5

Nr	Föremål	Läge
132	flinta, 1 avslag	3,8x2,7
133	flinta, 1 avslag	3,4x2,8
134	spik, 1 fragment, järn, 35 mm l	3,4x2,95
135	kniv, fällkniv, kniv och hylsa av järn, utanliggande ornamentsskivor av brons, 90 mm l	3,4x1,8
136	glas, fönster-, 6 bitar grönt, 1,5 mm tj	0,1x1,5
137	spik, 1 fragm, järn, böjd	0,05x1,64
138	pipfragment, 1 skaftdel	0,1x1,35
139	glas, fönster-, 4 bitar grönt, 1,5 mm tj	2,2x2,95
140	glas, butelj-, 1 bottenskarva, brun, kraftigt svängd insida 3-6 mm tj, hör ihop med nr 152 glas, fönster-, 1 bit 1 mm tj pipfragment, 5 skaftbitar, 1 ornerad med tre bårder av cirklar, hundtandsmönster, 97 mm l, 1 litet huvudfragment spik, 1 st järn, 33 mm l ben, 1 st bränt rörben	3,2x0,3
141	nyckel, brons, 49 mm l, axet 5x9 mm, huvud av rund ten	3,06x0,05
142	pipfragment, 5 skaftdelar, 48 mm l ben, obränt, rörben	
143	knapp, rund, brons, 23 mm i diam, gjuten med nedviken kant, söm och märkla på baksidan	3,64x0,6
144	bleck, 1 st järn, 70x48 mm, 1 mm tj	3,54x0,1
145	flinta, 1 flisa	3,48x0,04
146	glas, dryckes-, 38 bitar svagt blågrönt, plana och kupiga en bottenbit, 2 mm tj glas, dryckes-, 1 fragment, vit halvopak, 1 mm tj glas, dryckes-, 3 fragment, blågrön, bukig, 2-3 mm tj, flaska? kristall, 1 bit 5 mm tj	3,7x0,7
147	knapp, brons, rund, 17 mm i diam, två skal, märklan bakom saknas	
148	spik, 1 järn, 58 mm l	3,14x0,64
149	pipfragment, 3 skaftdelar, 74 mm l	3,1x0,9
150	glas, fönster, 1 bit grönt, 1,5 mm tj	2,9x3,0
151	flinta, 1 flisa	3,8x2,55
152	glas, butelj-, 22 bitar, brungrönt, botten och mynning, halsen har en pålagd glassvulst, flaskkroppens höjd till brämet 85 mm, se nr 140 glas, dryckes-, 10 bitar, mörkgrönt bukigt och vinklat, se nr 146	3,8x0,4
Understa skiktet		
153	flinta, 1 flisa	3,0x0,5
154	ben, 2 obrända ledbitar	3,58x0,5
155	pipfragment, huvudbit med klack, klacken 6 mm i diam	3,4x0,4

Nr Föremål**I gropen 0 - 5 cm djup**

- 156 glas, 1 bit svagt grön, 2 mm tj i fet mjäla
157 ben, 4 brända bitar
158 glas, fönster-, 2 bitar grönt, 2 mm tj
flinta, 2 avslag
159 glas, dryckes-, 1 liten ljusblå flisa
160 nål, knappnål brons, 40 mm l, 1 mm tj
161 mynt, koppar, 1 öre S.M. präglat 1763, Adolf Fredrik 1751-1771
162 glas, dryckes-, 3 bitar ljust blågrönt, 1,5-2 mm tj, kupigt, se nr 146,159
163 glas, butelj-, 2 st med passning, brungrönt, 4 mm tj, se nr 152
glas, 1 bit med matta ytor, blå 1,5 mm tj, se nr 146
164 glas, dryckes-, 1 mynningsbit, svängd, ofärgad, 1 mm tj
165 ten, 1 st järn, 63 mm l, 2 mm tj, runt tvärsnitt
spik, 1 fragment järn, 24 mm l
166 glas, fönster-, 1 bit grönt, 1,5 mm tj
pipfragment, 3 skaftdelar, 40 mm l, ändstycke mkt tunt, 6 huvudfragm,
en med klack 6 mm i diam
flinta 4 avslag varav 1 bränt
ben, 1 bränt av rörben
167 pipfragment, 13 skaftdelar, 29 mm l

I gropen 5 - 10 cm djup

- 168 glas, fönster- 1 bit grön, 1 mm tj
flinta, 1 avslag
ben, 5 bitar, obrända varav 3 leder
169 pipfragment, 1 skaftdel 57 mm l
170 pipfragment, 8 skaftdelar 55 mm l, 10 mm tj, 3 huvudfragm med enkel puns
längs krönet.
flinta, 2 avslag
ben, 1 bränd led, 2 brända rörben
171 glas, fönster-, 3 bitar, 1,5 mm tj
pipfragment, 4 skaftdelar varav ett ändstycke
spik, 1 st järn, 44 mm l
flinta, 1 avslag
ben, 1 bränt rörben

I gropen 10 - 20 cm djup

- 172 flinta, 3 avslag
pipfragment, 1 skaftdel, 22 mm l
173 järn, ett stycke, spjälkat i längdriktningen, ihoprostade nålar? 53 mm l
174 mynt, koppar, 24 mm i diam, mycket slitet
175 knapp, metall, silverglänsande, rund, hopvikt, ornerad med stiliserade rosor
och pärlband, 18 mm i diam
176 glas, dryckes-, 1 bit ofärgad, kupad, 1 mm tj, se nr 164
pipfragment, 12 skaftdelar, 63 mm l
flinta, 2 bitar
ben, 10 små brända

nr Föremål**I gropen 20 - 30 cm djup**

- 177 mynt, koppar, 1 öre S.M. präglat år 17 - 5, Adolf Fredrik 1751-1771
- 178 mynt, silver, 1 öre präglat år 1687, Carl XI 1660-97, i fet mjäla
- 179 glas, dryckes-, 1 bit ofärgat, buktigt, 1 mm tj
- 180 glas, fönster-, 3 bitar grönt 1 mm tj
- 181 pipfragment, 3 huvuddelar, långa med enkel punsorn runt krönet,
55 st skaftdelar, 78 mm l
- 182 spik, järn, 4 st, 35-60 mm l
- 183 flinta, 7 avslag
- 184 ben, 12 små brända och en bränd fiskkota

I gropen 30-40 cm djup

- 185 glas, dryckes-, 1 bit ofärgad, 1 mmtj
glas, fönster-, 1 bit, grön, 1,5 mm tj
- 186 pipfragment, 2 skaftdelar 52 mm l, 5 huvudfragm, varav ett passar nr 181
- 187 spik, 1 järn, 76 mm l
- 188 flinta, 5 varav ett bränt
- 189 ben, 2 små brända bitar

I gropens botten 40 cm djup

- 190 fingerborgar, 2 st järn intill varandra, 14 - 15 mm i diam
spik, 1 st järn 40 mm l
- 191 glas, dryckes-, 1 liten bit ofärgad, kupad, 1 mm tj
- 192 glas, fönster-m 3 bitar, grönt, 2 mm tj
pipfragment, 16 skaftdelar varav i änstycke, 40 mm l, 5 huvuddelar med enkel
puns längs krönet
- 193 flinta, 1 avslag

Undersökningsområdet med pumphus från husgrund 68. Personen står i husgrund 50. Foto från V Aug 1992

Husgrund 50 med spisiröse till vänster i bild och gatan öster därom, sett från SSV

Vy mot kyrkavan med det delvis igenlagda schaktet. I centrum spisiröse i husgrund 50. Skottkärran står öster om husgrunden. Foto från N

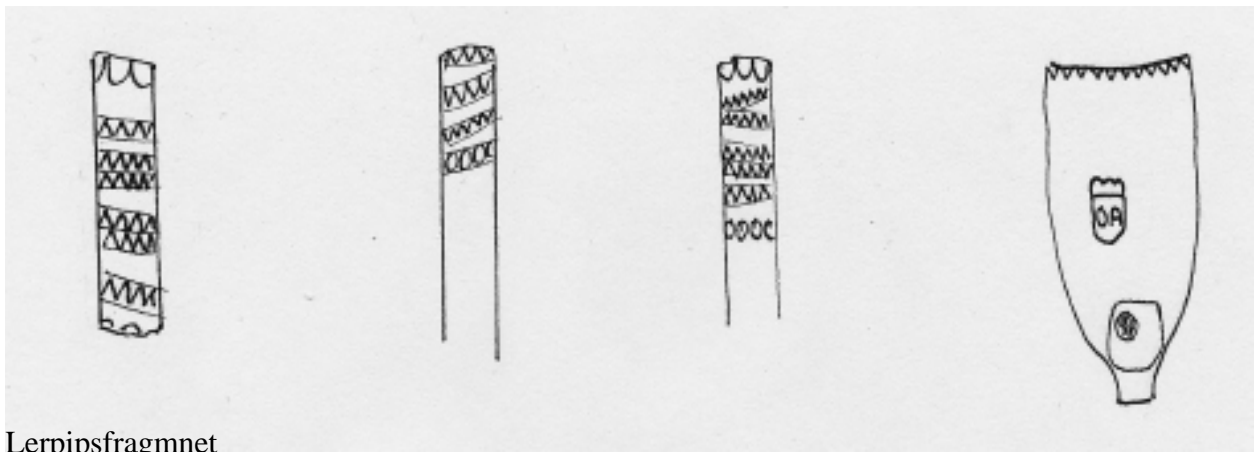
Översikt över undersökningen från
SSV
Juli 2001

Information till turister

Övre kulturlagret grävs

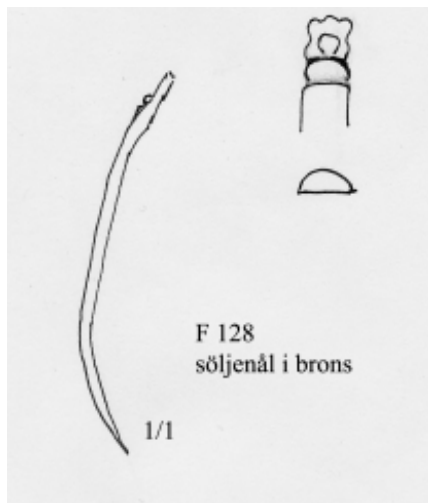
Lerpipsfragmnet

F 123

F 121

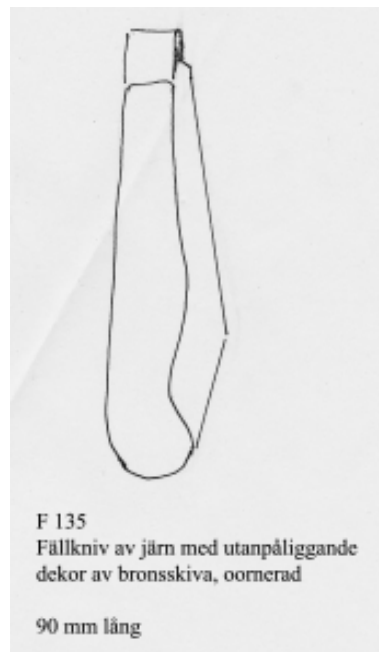
F 93

F 25

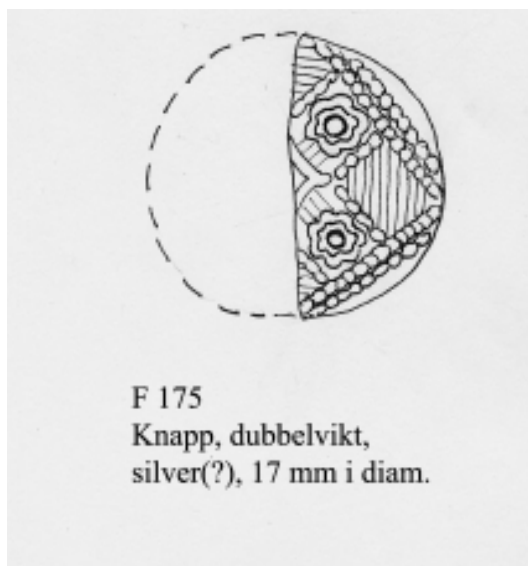
F 128
söljenål i brons

1/1

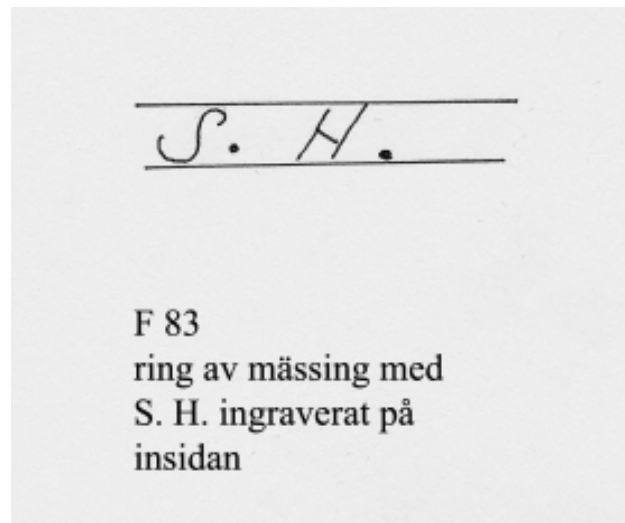

F 135
Fällkniv av järn med utanpåliggande
dekor av bronsskiva, oornrad

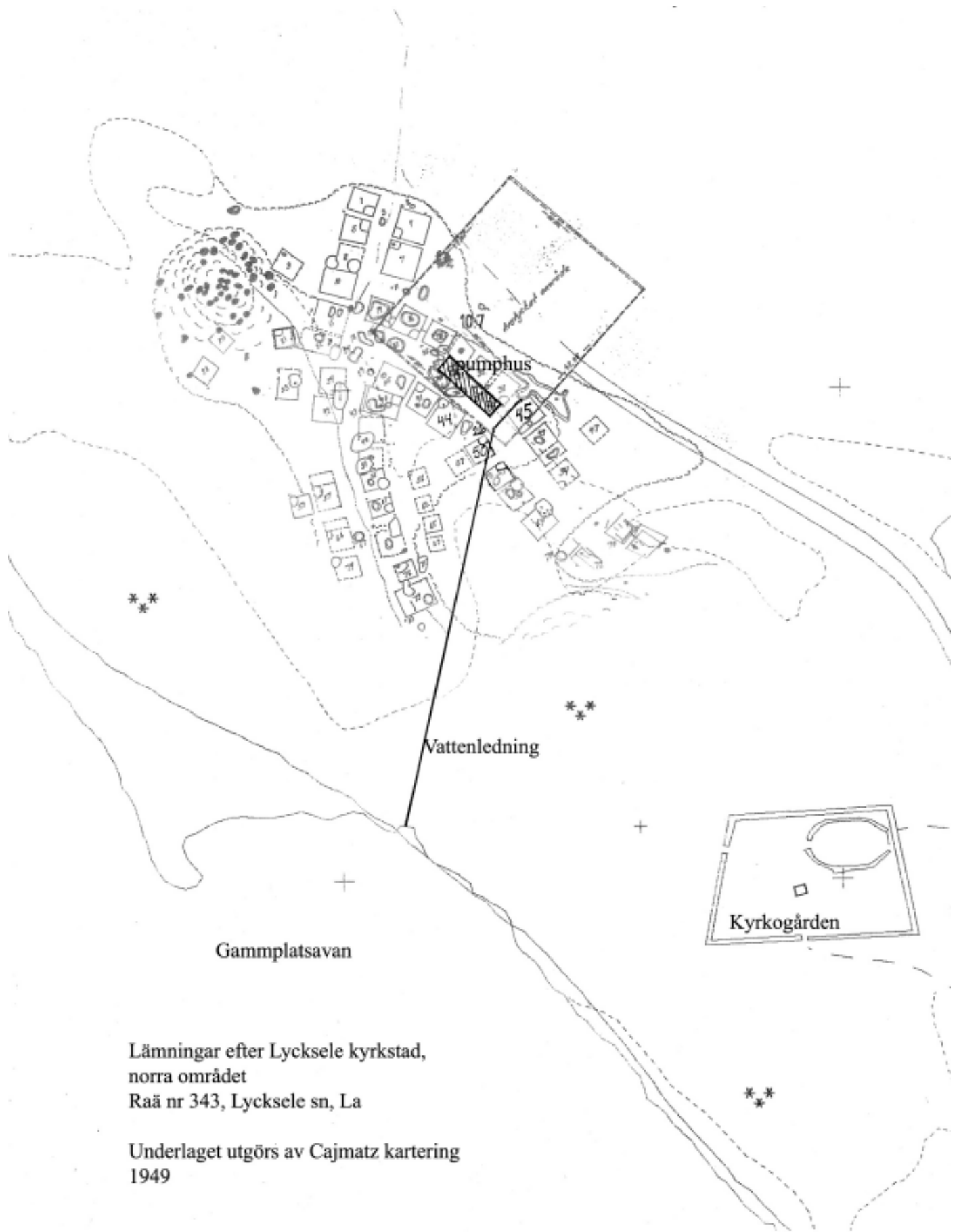
90 mm lång

F 175
Knapp, dubbelvikt,
silver(?), 17 mm i diam.

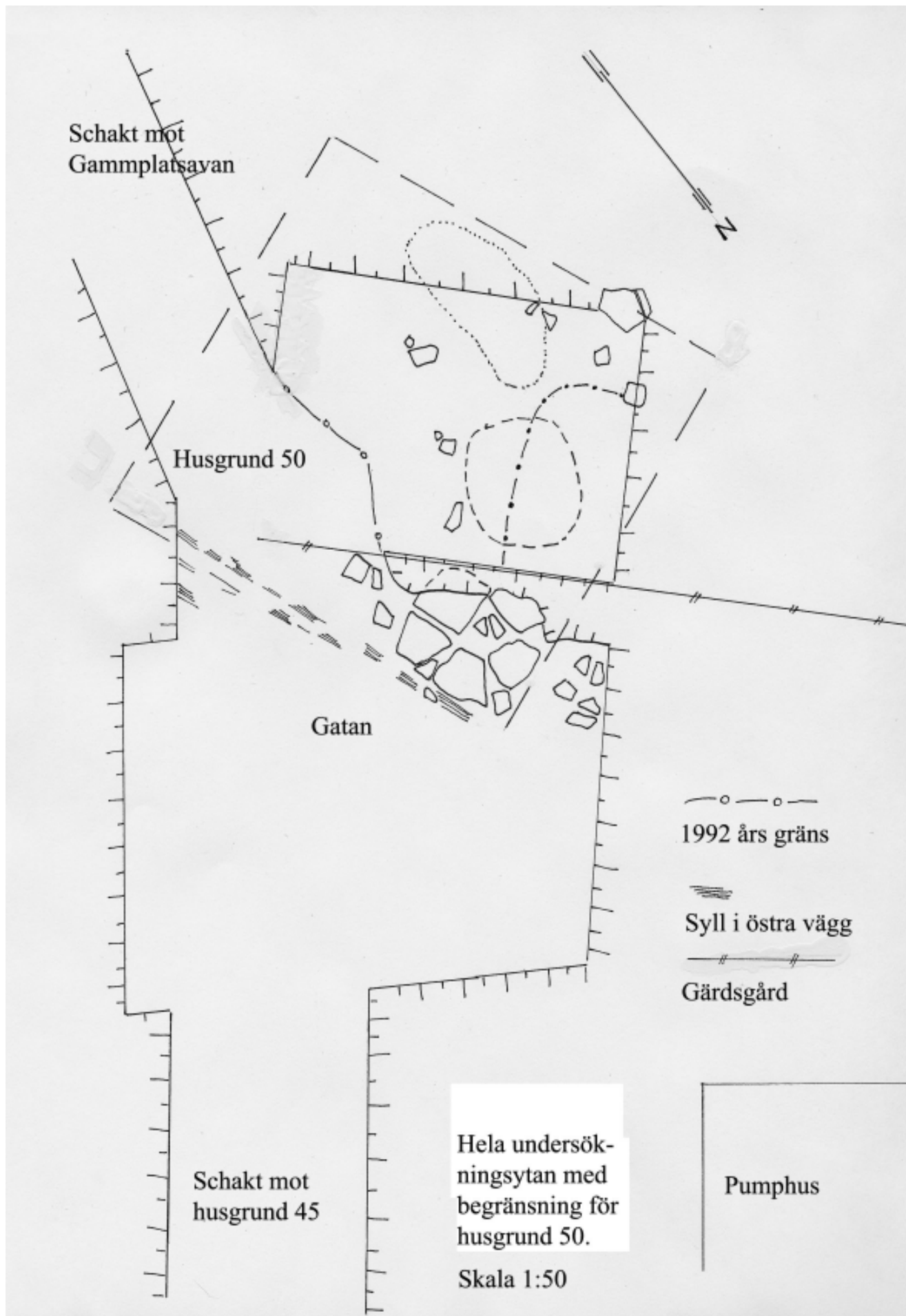

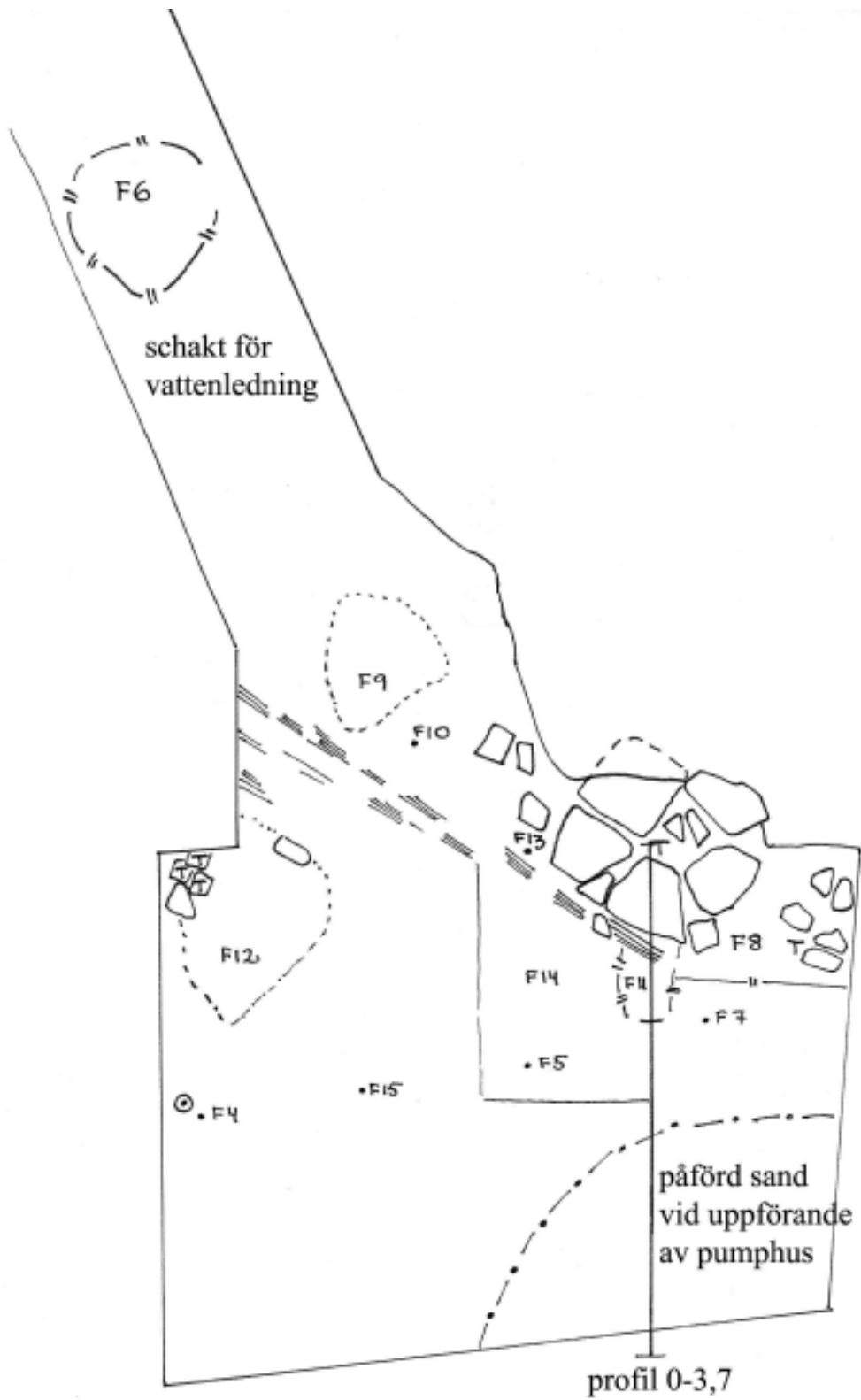
F 83
ring av mässing med
S. H. ingraverat på
insidan

Lämningar efter Lycksele kyrkstad,
norra området
Raä nr 343, Lycksele sn, La

Underlaget utgörs av Cajmartz kartering
1949

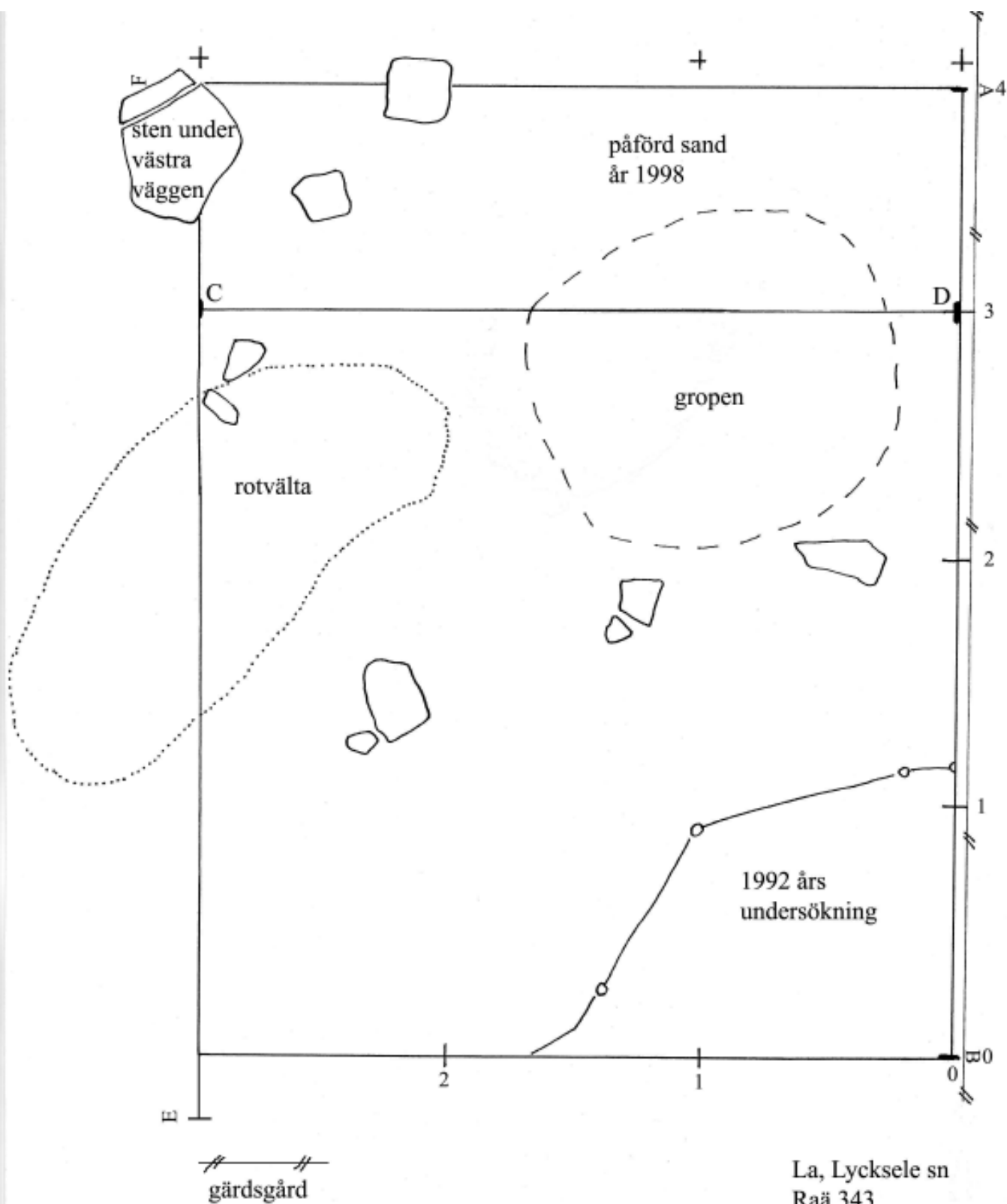

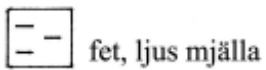
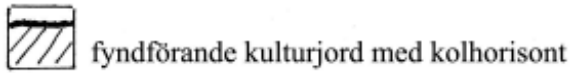
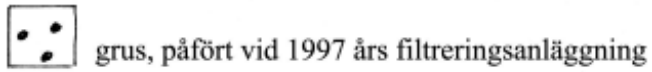
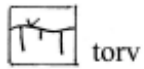
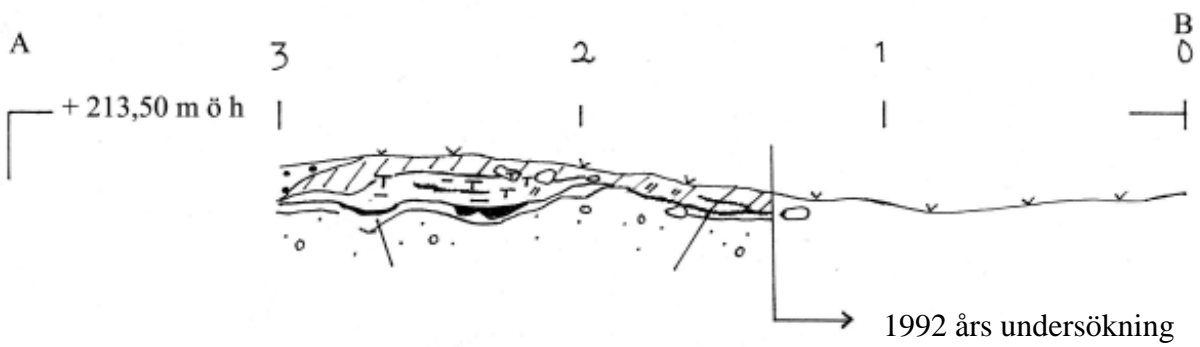
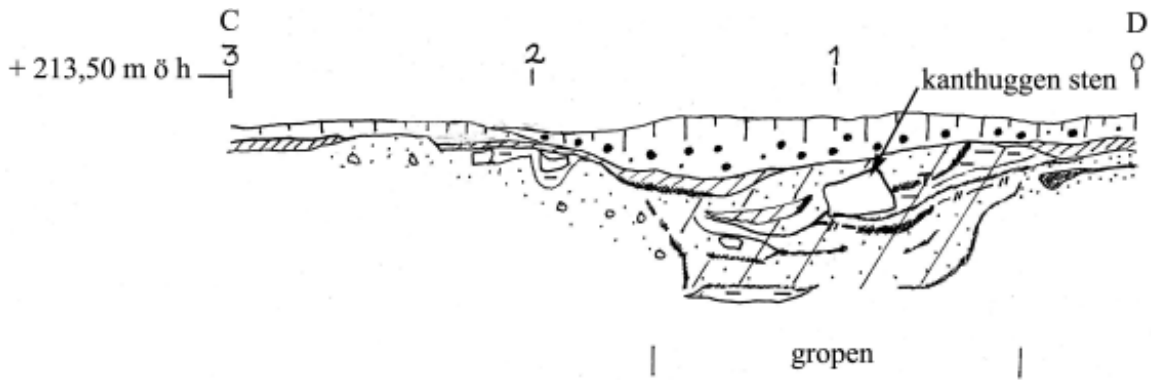
 förkolnad syll

pumphus

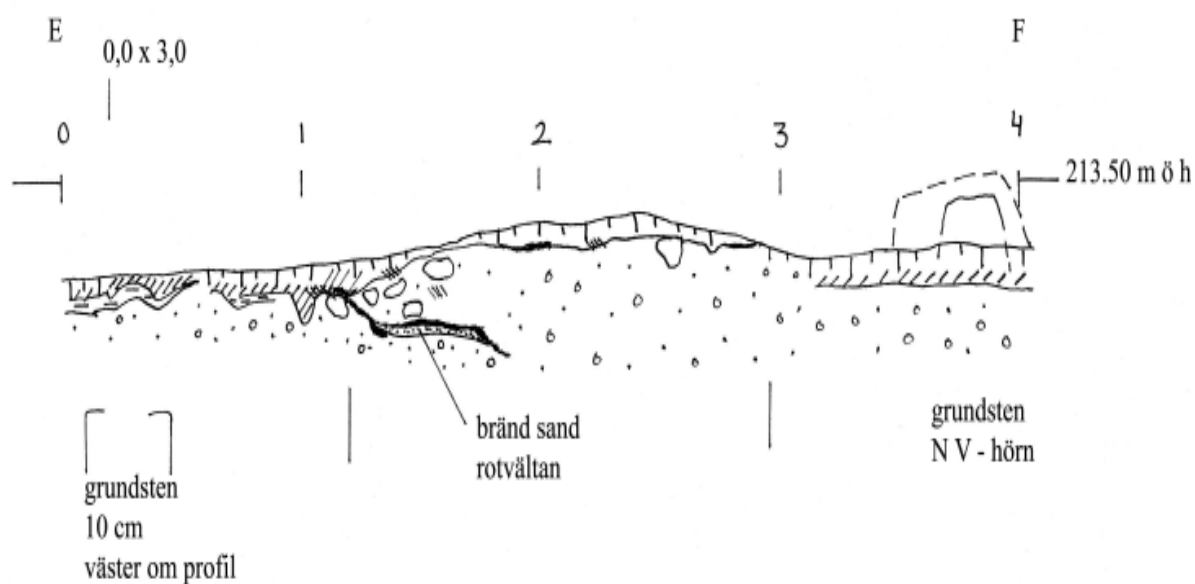
La Lycksele sn
 Raä 343
 Husgrund 50 och gatan
 Skala 1:50
 augusti 1992

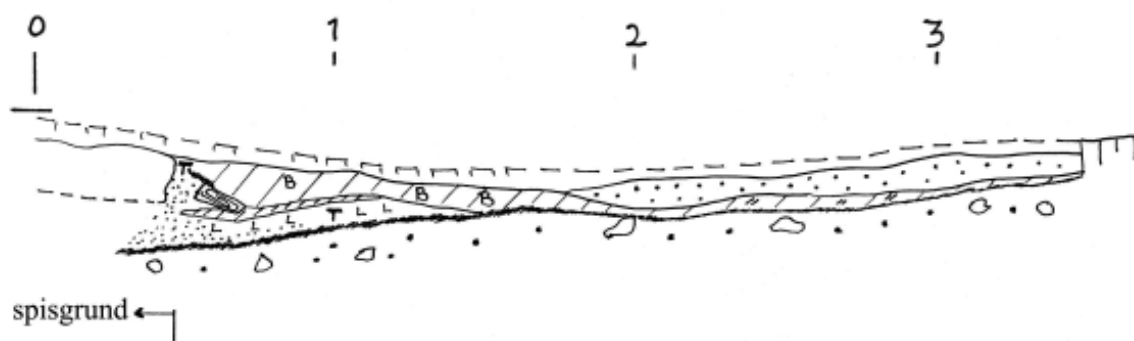
La, Lycksele sn
 Raä 343
 Husgrund 50
 Skala 1:20
 juli 2001

La Lycksele sn
Raä 343
Husgrund 50
Skala 1: 20
juli 2001

La Lycksele sn
Raä 343
Husgrund 50
Skala 1:20
juli 2001

La Lycksele sn
Raä 343
Husgrund 50 och gatan
Skala 1:20
okt 1992